

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **Z. N.** pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 2. marca 2017 v Bratislave, o sťažnosti obvineného **Z. N.** proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 23. februára 2017, sp. zn. 2 Tp 6/2016, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného **Z. N.**
s a z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „ŠTS BB“) uznesením z 23. februára 2017, sp. zn. 2 Tp 6/2016 v bode I podľa § 76 ods. 3 Tr. por. lehotu trvania väzby u obvineného **Z. N.** predĺžil do 15. septembra 2017. V bodoch II a III podľa § 80 ods. 1 písm. b/, c/, ods. 2 Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neprijal písomný sľub obvineného, resp. väzbu obvineného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený do zápisnice sťažnosť, ktorú následne 27. februára 2017, prostredníctvom svojho obhajcu, Mgr. Branislava Šubu, advokáta so sídlom Ferienčíkova 10, 811 08 Bratislava, písomne odôvodnil.

Obvinený uviedol, že doterajšie dokazovanie stojí na výpovediach nevierohodných osôb, a to K. K., ktorý v najpodstatnejších veciach (kto vraždil, kto bol pri týchto vraždách prítomný) opakovane vypovedá odlišne. V jeho prípade ide o „typického kajúcnika“, ktorý je vypočúvaný tak v postavení obvineného, ako aj v postavení svedka, pričom cez advokáta má prístup do spisov a podľa nich svoje výpovede upravuje. Pokiaľ ide o L. H., na neho bol v inom trestnom konaní vypracovaný znalecký posudok so záverom, že ide o nevierohodnú osobu, ktorá v snahe ukázať sa v čo najlepšom svetle, svoje konanie pripisuje iným. A hoci na prvý pohľad sa môže javiť, že prípad obvineného predstavuje učebnicový príklad naplnenia väzobných dôvodov, nie je to pravda. Do zahraničia obvinený utiekol, pretože sa bál zmanipulovaného trestného stíhania, čo sa – s ohľadom na výpovede K. a H., javí ako celkom logický argument. Pokiaľ ide o jeho kolúzne konanie, poukázal na to, že mu dostatočne nebola umožnená korešpondencia s najbližšími. K preventívnej väzbe uviedol, že trestaný dosiaľ nebol, pričom trestnú činnosť mal páchať do roku 2010. Odvtedy už ďalšie skutky aj podľa orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) nespáchal.

S prihliadnutím na tieto skutočnosti obvinený sťažnostnému súdu navrhol, aby napadnuté uznesenie zrušil a väzbu obvinenému nepredĺžil, eventuálne, aby sťažnostným súdom ustálené dôvody väzby nahradil písomným sľubom obvineného, resp. stanovením dohľadu probačného a mediačného úradníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že **sťažnosť obvineného Z. N. nie je dôvodná.**

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti,

dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. por. základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty.

Podľa § 76 ods. 3 Tr. por. súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť, inak predseda senátu nadriadeného súdu prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7. Pri späťvzátí návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa postupuje primerane podľa § 72 ods. 3.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili. Sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa odseku 3. Ak v prípravnom konaní prokurátor zistí, že dôvody väzby sa zmenili, podá návrh sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby. Sudca pre prípravné konanie o takom návrhu rozhodne bez meškania. Ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu prepustenia a uvedie túto okolnosť

v zápisnici; takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6.

Obvinený je stíhaný na základe uznesenia vyšetrovateľa vydaného v zmysle § 206 ods. 1 Tr. por. pod ČVS: PPZ-334/NKA-PZ-BA-2016 zo 16. mája 2016, ktorým mu bolo vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. v spojení s § 138 písm. i/ Tr. zák. doposiaľ nestotožnenej osoby mužského pohlavia, pravdepodobne J. D..

V rovnaký deň bolo Z. N. vznesené obvinenie pod ČVS: PPZ-335/NKA-PZ-BA-2016 aj pre ďalší obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. v spojení s § 138 písm. i/ Tr. zák. doposiaľ nestotožnenej osoby. Uznesením vyšetrovateľa boli vyššie uvedené trestné veci spojené na spoločné konanie pod ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016.

Uznesením vyšetrovateľa z 18. mája 2016 pod ČVS: PPZ-292/NKA-PZ-BA-2016 bolo Z. N. v bodoch 1 a 2 vznesené obvinenie aj za trestné činy vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i/ Tr. zák. (140/1961 Zb.) B. K. a V. É..

Uznesením vyšetrovateľa PZ z 19. júla 2016 bolo Z. N. uznesením pod ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016 rozšírené obvinenie aj za prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Tr. zák. spočívajúci v (zjednodušene) zabezpečení falzifikátu preukazu, vložky k služobnému preukazu, kovového odznaku príslušníka Slovenskej informačnej služby, ako aj povolení na prepravu utajovaných písomností.

Uznesením vyšetrovateľa z 1. augusta 2016 pod ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016 bolo Z. N. rozšírené obvinenie aj za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. – Sátorovcov.

Ďalším uznesením z toho istého dňa bolo Z. N. pod ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016 v súvislosti s nelegálnou výrobou cigariet rozšírené obvinenie aj o zločin porušovania predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 ods. 1 druhá alinea, ods. 3 písm. a/, b/ Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák.

a zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a iné.

Uznesením vyšetrovateľa z 2. augusta 2016 boli trestné veci vyšetrowané pod ČVS: PPZ-292/NKA-PZ-BA-2016 a ČVS: PPZ-399/NKA-PZ-BA-2016 spojené na spoločné konanie pod ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016, nakoľko všetky sa týkali zločineckej skupiny Sátorovci.

Uznesením vyšetrovateľa z 2. augusta 2016 pod ČVS: PPZ-398/NKA-PZ-ZA-2012 bolo Z. N. vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. b/, e/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. e/ Tr. zák. a § 141 písm. a/ Tr. zák. C. a S. R.. Aj táto trestná vec bola uznesením z 23. novembra 2016 pod ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016 spojená na spoločné konanie pod ČVS: PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016.

Po preskúmaní spisového materiálu najvyšší súd zistil, že obvinený bol vzatý do väzby uznesením ŠTS BB z 16. augusta 2016, sp. zn. 2 Tp 6/2016 v spojení s uznesením najvyššieho súdu zo 6. septembra 2016, sp. zn. 2 Tost 28/2016 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por. s tým, že lehota väzby začala plynúť 15. augusta 2016 o 21:45 hod.

Návrh prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor ÚŠP“) na predĺženie lehoty trvania väzby o ďalších sedem mesiacov **bol podaný 14. februára 2017 a o tomto návrhu ŠTS BB rozhodol 23. februára 2017 s tým, že spis bol najvyššiemu súdu predložený 24. februára 2017. Z uvedeného je tak zjavné, že lehoty stanovené v § 76 ods. 2 a 3 Tr. por. boli zachované.**

Pokiaľ ide o obtiažnosť veci, pre ktorú nebolo možné trestnú vec obvineného Z. N. v základnej sedemmesačnej lehote väzby ukončiť, aj **najvyšší súd sa s podrobne rozvedenými dôvodmi prokurátora ÚŠP stotožnil** a v tomto smere si na ne kvôli hospodárnosti (ale aj preto, že obhajca na verejnom zasadnutí 23. februára 2017 výslovne uviedol, že v konaní sa postupuje plynulo), len dovoľuje odkázať (s. 8 a 9 napadnutého uznesenia).

Obvinený namieta vierohodnosť svedkov – K. K. a L. H., resp. existenciu materiálnych dôvodov väzby (§ 79 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 71 ods. 1 Tr. por.).

Odhladnuc od toho, že obvinený Z. N. sa vo väzbe nachádza aj kvôli podozreniu z ďalších trestných činov (nielen kvôli členstvu v zločineckej skupine a vraždám bratov R.), u ktorých dôvodnosť trestného stíhania, zdá sa, nespochybňuje, aj najvyšší súd je toho názoru, že **v tomto štádiu trestného konania** – kedy sa rozhoduje o dočasnom zaistení podozrivej osoby na účely prebiehajúceho trestného konania, **neprislúcha konajúcim súdom** (či už sudcovi pre prípravné konanie ŠTS BB, resp. senátu sťažnostnému súdu) **sa definitívne vporadúvať s ne / vierohodnosťou jednotlivých svedkov**. Toto bude úlohou súdov, ktoré budú rozhodovať vo veci samej (samozrejme, ak bude podaná obžaloba), po zvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i súhrne. **Faktom však je, že svedkovia K. K. a nepriamo N. R., A. R. a L. H. z vražd bratov R. usvedčujú obvineného Z. N..** Za týchto okolností, v situácii, že v prípade ďalších skutkov bolo (od vznesenia obvinenia a potom následne, od jeho vzatia do väzby) obstarané ďalšie penzum dôkazov nasvedčujúcich, že obvinený mohol byť pri páchaní vyšetrovanej trestnej činnosti, **považuje najvyšší súd úvahy obvineného o oslabovaní dôkaznej situácie za nepodložené.**

Pokiaľ ide o jednotlivé väzobné dôvody, **najvyšší súd konštatuje, že všetky tri naďalej trvajú.** Len stručne zopakuje tie najhlavnejšie. Dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. je daný tým, že **obvinený bol zatknutý na úteku** (čo aj sám priznal) **a hrozí mu doživotný trest.** Dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. je daný s prihliadnutím na obvinenie z 9. decembra 2016 (uznesenie pod ČVS: PPZ-843/NKA-PZ-BA-2016), ktorým vyšetrovateľ stíha marenie výkonu úradného rozhodnutia spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 348 ods. 1 písm. g/ Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že prostredníctvom svojich obhajcov a mimo kontroly OČTK mal **obvinený zasielať poštu tretím osobám a späť, aby tak ovplyvňoval priebeh vyšetrovania.** K dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd poukazuje na jeho **rozsiahlu a závažnú trestnú činnosť** (zatiaľ šesť vražd, členstvo v zločineckej skupine atď.), ktorá bola páchaná od roku 1999 až do roku 2010.

K argumentácii obvineného (ušiel, pretože sa bál zmanipulovaného vyšetrovania, konal kolúzne, lebo nemal dostatočný styk s najbližšími), najvyšší súd nemá čo dodať,

považuje za absolútne nepresvedčivú, až infantilnú. Pokiaľ ide o námietku obvineného, dosiaľ trestaný nebol, a preto dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nie je daný, najvyšší súd uvádza, že táto skutočnosť (s ohľadom na vyššie uvedené) sama o sebe nie je spôsobilá rozptýliť jeho obavy, že by po prípadnom prepustení nemohol v trestnej činnosti pokračovať. Napokon, zdá sa, že obvinený v trestnej činnosti pokračoval ešte z výkonu trestu odňatia slobody (viď vyššie marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. g/ Tr. zák.).

K bodom II a III napadnutého uznesenia najvyšší súd uvádza, že **ani on nezistil výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by obvinenému umožňovali nahradiť väzbu písomným sľubom, resp. probačným a mediačným úradníkom**. Napokon, takéto okolnosti nešpecifikoval ani samotný obvinený, len sa – bez bližšieho zdôvodnenia dožadoval, aby sťažnostný súd väzbu predmetnými inštitútmi nahradil.

Na podklade vyššie uvedených úvah dospel najvyšší súd k záveru, že sťažnosť obvineného Z. N. nie je dôvodná, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 2. marca 2017

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová